

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 535/2012-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. októbra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť I. P., K., zastúpeného advokátom JUDr. V. Z., K., pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C/359/2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. P. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. septembra 2012 doručená sťažnosť I. P., K. (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti

v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Pezinok (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C/359/2010.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že 5. decembra 2001 bola okresnému súdu doručená žaloba sťažovateľa z 3. decembra 2001, ktorou sa od odporcu – Poľnohospodárskeho družstva vo S. – domáhal zaplatenia nájomného k pozemku (aj iné, pozn.); vec bola pôvodne vedená pod sp. zn. 15 Nc/114/01. Po zlúčení okresného súdu s Okresným súdom Bratislava III bola vec v rámci prechodu výkonu súdnictva v roku 2010 opätovne vrátená okresnému súdu, kde jej bola pridelená sp. zn. 5 C/359/2010. Uznesením vydaným pod nesprávnu spisovú značkou č. k. 8 C/359/2010-24 zo 7. januára 2011 okresný súd vyzval sťažovateľa na opravu žaloby, čo urobil listom z 28. januára 2011. Sťažovateľ tvrdí, že od podania jeho žaloby až do 7. januára 2011 sa okresný súd nevysporiadal ani len s podmienkami konania a v danej veci bol nečinný, čím došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľ pripojil aj kópiu svojej sťažnosti na prietahy v konaní podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov z 12. júla 2012 adresovanú predsedovi okresného súdu, ktorý v odpovedi sp. zn. Spr. 2089/2012 z 25. júla 2012 po zrekapitulovaní procesných úkonov okresného súdu túto sťažnosť vyhodnotil ako nedôvodnú.

Sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C/359/2010 bolo porušené jeho základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a aby sťažovateľovi priznal finančné zadosťučinenie v sume 10 000 € a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 320,44 €.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C/359/2010.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia

všeobecného súdu. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie označeného práva ešte trvalo (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nedochádza k porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a to bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie (II. ÚS 139/02). Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedených práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už súd meritórne rozhodol pred podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. II. ÚS 184/06, III. ÚS 316/2010).

Keďže z obsahu sťažnosti ani z pripojených príloh nebolo možné zistiť, v akom štádiu sa napadnuté konanie nachádza, ústavný súd si vyžiadal spis okresného súdu a zistil tieto skutočnosti relevantné pre jeho rozhodnutie:

Okresný súd uznesením č. k. 8 C/359/2010-24 zo 7. januára 2011 vyzval sťažovateľa, aby v lehote 10 dní od jeho doručenia opravil/doplnil svoje podanie z 3. decembra 2001 v súlade s § 42 ods. 3, § 43 ods. 1, 2 a 3 a § 79 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“); toto uznesenie sťažovateľ prevzal 27. januára 2011.

Dňa 2. februára 2011 bolo okresnému súdu doručené podanie sťažovateľa označené ako „*Výzva z 07. 01. 2011 – odpoveď*“.

Dňa 21. februára 2011 bolo okresnému súdu doručené podanie sťažovateľa označené ako „*Žiadosť o právnu pomoc*“, v ktorom okresný súd upozornil na to, že v písomnej komunikácii s ním uvádza rozdielne spisové značky, a zároveň ho požiadal o pokračovanie v konaní „*sporu pôvodne evidovaného ako 15 Nc 114/01*“.

Listom z 24. februára 2011 okresný súd sťažovateľovi okrem iného oznámil, že „*predmetná vec je na tunajšom súde vedená pod sp. zn. 5 C/359/2010*“.

Okresný súd uznesením č. k. 5 C/359/2010-45 z 30. augusta 2011 podanie sťažovateľa „*vedené pod sp. zn. 5 C/359/2010 na tunajšom súde*“ odmietol z dôvodu, že

sťažovateľ „vytýkané vady podania vôbec neodstránil, pričom ide o také nedostatky podania, pre ktoré nie je možné v tejto časti konania pokračovať“. Okresný súd zároveň uviedol, že ak sťažovateľ „dodatočne, v lehote na podanie odvolania vytýkané vady podania opraví alebo doplní v podanom odvolaní proti tomuto uzneseniu, súd môže podľa § 210a OSP toto uznesenie zrušiť“. Uvedené uznesenie sťažovateľ prevzal 23. septembra 2011.

Dňa 29. septembra 2011 bolo okresnému súdu doručené podanie sťažovateľa označené ako „Odvolanie“, v ktorom opísal priebeh procesných úkonov a uviedol: „V prípade, že máte v spore ďalšie nejasnosti prosím o presné určenie nejasnosti vo výzve. zatiaľ prosím súd len o doručenie opraveného uznesenia.“

Okresný súd uznesením č. k. 5 C/359/2010-49 z 24. októbra 2011 vyzval sťažovateľa, aby v lehote 10 dní od jeho doručenia opravil/doplnil svoje podanie označené ako „Odvolanie“ o náležitosti uvedené v § 42 ods. 3 a § 205 ods. 1 OSP; toto uznesenie sťažovateľ prevzal 8. novembra 2011.

Dňa 18. novembra 2011 bolo okresnému súdu doručené podanie sťažovateľa označené ako „Výzva z 24. 10. 2011 – odpoveď“, v ktorom uviedol: „V prípade, že súd koná uznesením je mojou povinnosťou sa odvolať. Podľa môjho subjektívneho názoru nie je spor nutné postúpiť na odvolací súd. V podanom odvolaní... som uviedol, že prosím len o doručenie opraveného uznesenia, staré č. k. 15 Nc/114/01... Podaním odvolania sa domáham doručenia opraveného č. k.“

Dňa 25. júna 2012 bol spis s „opravným prostriedkom“ sťažovateľa predložený Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“).

Listom sp. zn. 5 Co/285/12 z 29. júna 2012 krajský súd okresnému súdu oznámil, že „podľa obsahu podania označeného ako odvolanie z č. l. 48 spisu... ako aj upresnenia navrhovateľa na č. l. 51 spisu je zrejmé, že podanie navrhovateľa z 26. 9. 2011 nie je odvolaním proti uzneseniu z č. l. 45 spisu, ale len návrhom na vydanie opravného uznesenia v časti čísla konania uznesenia, o ktorom návrhu rozhodne súd prvého stupňa. Keďže v spise sa odvolanie, o ktorom by nebolo rozhodnuté nenachádza, nemá odvolací súd o čom rozhodovať.“

Následne okresný súd opravným uznesením č. k. 5 C/359/2010-61 z 19. júla 2012 opravil spisovú značku svojho uznesenia zo 7. januára 2011 tak, že táto má správne znieť: „č. k.: 5 C/359/2010-24“; toto uznesenie sťažovateľ prevzal 3. augusta 2012. Keďže proti tomuto rozhodnutiu sťažovateľ nepodal opravný prostriedok, okresný súd vyznačil jeho právoplatnosť dňom 21. augusta 2012.

Podľa § 41 ods. 2 OSP každý úkon (účastníka, pozn.) posudzuje súd podľa jeho obsahu, aj keď je úkon nesprávne označený.

Podľa § 167 ods. 1 OSP ak zákon neustanovuje inak, rozhoduje súd uznesením. Uznesením sa rozhoduje najmä o podmienkach konania, o zastavení alebo prerušení konania, o odmietnutí návrhu na začatie konania, o zmene návrhu, o späťvzatí návrhu, o zmieri, o trovách konania, ako aj o veciach, ktoré sa týkajú vedenia konania.

Podľa § 167 ods. 2 OSP ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

Podľa § 164 OSP súd kedykoľvek aj bez návrhu opraví v rozsudku chyby v písaní a počítaní, ako aj iné zrejme nesprávnosti. O návrhu na opravu súd rozhodne do 30 dní od jeho podania. O oprave vydá opravné uznesenie, ktoré doručí účastníkom. Pritom môže odložiť vykonateľnosť rozsudku na čas, kým opravné uznesenie nenadobudne právoplatnosť.

Opravným uznesením okresného súdu č. k. 5 C/359/2010-61 z 19. júla 2012 bola opravená spisová značka jeho uznesenia zo 7. januára 2011 (nachádzajúca sa v záhlaví tohto rozhodnutia, pozn.), a to tak, že správne má znieť: „č. k.: 5 C/359/2010-24“.

Ústavný súd konštatuje, že v zmysle § 164 OSP môže súd opraviť chyby v písaní, počítaní alebo iné zrejme nesprávnosti v zásade v ktorejkoľvek časti rozhodnutia, t. j. či sa vyskytli vo výroku rozhodnutia, v odôvodnení alebo v poučení. Nie je vylúčené, aby súd opravil aj chyby, ktoré sa vyskytli v záhlaví rozhodnutia, tak ako to bolo v danom prípade.

V tejto súvislosti je však potrebné zdôrazniť, že len oprava výroku pôvodného rozhodnutia opravným uznesením má právne účinky (následky) na plynutie (resp. uplynutie) lehoty na plnenie konkrétne uloženej povinnosti v ňom uvedenej. To znamená, že oprava spisovej značky pôvodného rozhodnutia nespôsobuje to, že po doručení opravného uznesenia účastníkovi konania začína plynúť nová lehota na plnenie povinnosti určenej vo výroku pôvodného rozhodnutia. V praxi dokonca nie je vylúčené ani to, že opravu spisovej značky urobí súd priamo v rovnopise rozhodnutia, ktoré si na ten účel od účastníka konania vyžiada. Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že aj proti opravnému uzneseniu možno podať opravný prostriedok, avšak len v rozsahu vykonanej opravy a v zákonom (Občianskym súdnym poriadkom) stanovenej lehote.

V okolnostiach daného prípadu bol sťažovateľ uznesením okresného súdu zo 7. januára 2011 vyzvaný, aby v lehote 10 dní od jeho doručenia opravil/doplnil svoje podanie z 3. decembra 2001 v súlade s § 42 ods. 3, § 43 ods. 1, 2 a 3 a § 79 ods. 1 a 2 OSP; toto uznesenie sťažovateľ prevzal 27. januára 2011.

Lehoty vrátane ich plynutia upravujú ustanovenia § 55 až 58a OSP.

Napriek riadnemu poučeniu sťažovateľ v okresnom súde stanovenej lehote nedostatky svojho podania neodstránil, a keďže okresný súd nemohol pokračovať v konaní, uznesením č. k. 5 C/359/2010-45 z 30. augusta 2011 jeho podanie odmietol. Uvedené uznesenie sťažovateľ prevzal 23. septembra 2011, avšak v zákonom ustanovenej lehote proti nemu nepodal opravný prostriedok (odvolanie) a ani okresnému súde nedoručil bezvadný návrh (§ 201 a nasl. OSP a § 43 ods. 1 a 2 OSP). Tento záver potvrdil aj krajský súd v liste sp. zn. 5 Co/285/12 z 29. júna 2012. Právoplatnosť tohto uznesenia okresný súd dosiaľ nevyznačil.

Vychádzajúc z uvedených skutočností dospel ústavný súd k záveru, že v čase doručenia mu sťažnosti (6. septembra 2012) k porušovaniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní nedochádzalo, a teda konanie o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy

nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd vo vzťahu k označeným právam poskytuje. Z tohto dôvodu ústavný súd sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Nesprávny úradný postup/rozhodnutie všeobecného súdu po meritórnom ukončení súdneho konania nie je predmetom posudzovania ústavného súdu v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy pre namietané porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (m. m. III. ÚS 141/2012).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. októbra 2012